

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.384/2014/8. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2015. március hó 5. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A nyereségvágyból elkövetett emberölés büntettének kísérlete miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember hó 30. napján kelt 26.B.230/ 2014/21. számú ítéletét annyiban **változtatja meg**, hogy a kártérítés összegét 318.775 (háromszáz-tizennyolcezer-hétszázhetvenöt) forintra, az eljárási illeték összegét 19.100 (tizenkilencezer-egyszáz) forintra helyesbíti.

A bűnrejegyzék 8./ tételszáma alatti telefontöltőt 1. számú tanúnak rendeli kiadni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott köteles a másodfokú eljárásban felmerült 13.580 (tizenháromezer-ötszáznyolcvan) forint bűnügyi költséget az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék 2013. február hó 5. napján kihirdetett 12.B.1001/2012/24. számú ítéletével a vádlottat az ellene emberölés büntettének kísérlete (1978. évi IV. törvény 166. § (1) bek., (2) bek. b/ pontja) miatt emelt vád alól - bebizonyítottság hiányában - felmentette.

A vádlott terhére bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása végett bejelentett ügyészi fellebbezést elbírálv a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2014. január hó 9. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 3.Bf.153/2013/7. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

A megismételt eljárás eredményeként a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember hó 30. napján kihirdetett 26.B.230/2014/21. számú ítéletével a vádlottat emberölés büntettének kísérlete (1978. évi IV. törvény 166. § (1) bek., (2) bek. b/ pontja) miatt többszörös visszaesőként tizenegy év fegyházbüntetésre és tíz év közügyektől eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt, rendelkezett a bűnjelek lefoglalásának megszüntetéséről és a bűnügyi költség viseléséről, továbbá érdemben elbírált a magánfél polgári jogi igényét.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott és védője felmentésért jelentettek be fellebbezést.

A **védő** perbeszédében a bejelentett fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint az ügy eldöntésének a kulcsa a sértett vallomásában rejlik és a megismételt eljárásban eljáró törvényszék ennek téves elfogadásával állapított meg tényállást, ezzel súlytalanná téve az egyéb bizonyítékokat. Emiatt állt elő az a helyzet, hogy azonos bizonyítás felvételét követően az alapeljárásban a bíróság

felmentette, a megismételt eljárás során pedig elítélte a vádlottat. Álláspontja szerint a sértett vallomására alapított ítélet megalapozatlan. A sértetti vallomások közti látszólag jelentéktelen eltérések összességükben megkérdőjelezzik, hogy az általa elmondottak szerint történtek a dolgok. Vitatta az orvosszakértő véleményét is, miszerint orvosilag elfogadható, hogy az emlékeztetkieséses állapotba került sértett később részletesen be tudott számolni a vele történetekről.

A vádlott tagadó tartalmú védekezésének elfogadását és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a terhelt felmentésére tett indítványt.

A **vádlott** az utolsó szó jogán is ártatlanságát hangoztatta és a felmentését kérte.

A **Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség** BF.1036/2014/1. számú átiratában a mérlegelést támadó perorvoslatokat alaptalannak találta. Rámutatott, hogy a megismételt eljárásban a törvényszék az eljárási szabályok megtartásával és a másodfokú bíróság által adott iránymutatásnak megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást, amely eredményeként megalapozott tényállást állapított meg. Helytállóan fogadta el annak alapjául a sértetti vallomást, amelyet orvosszakértői vélemény is igazolt. A mérlegelési kötelezettségét is teljesítette a törvényszék, így - felülmérlegelési tilalom folytán - a védelmi fellebbezések eredményre nem vezethetnek.

Okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, akinek cselekményét (az elkövetéskori törvény helyes alkalmazásával) az anyagi jogi szabályoknak megfelelően minősítette.

Az alkalmazott joghátrányt az ügyész eltúlzottan enyhének ítélte, azzal, hogy a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában súlyosítási tilalom érvényesül.

Az elsőfokú ítélet járulékos rendelkezései is helytállóak, csupán a bűnjelként lefoglalt telefontöltő kiadását illetően szorul megváltoztatásra, mivel azt tévesen adta ki a törvényszék a vádlottnak.

E változtatást meghaladóan az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A bejelentett fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság a védelmi perorvoslatok alapján eljárva a Be. 348. § (1) bekezdés alapján teljes terjedelmében felülbírálta a Fővárosi Törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt.

Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a törvényszék a megismételt eljárást a Be. 403. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a hatályon kívül helyező végzés okainak és indokainak figyelembevételével folytatta le.

A törvényszék a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében adott iránymutatásnak megfelelően a bizonyítást teljes körűen lefolytatta.

Az elsőfokú bíróság a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint, kellő alapossággal és körültekintéssel folytatta le. Ennek során a Be. 75. § (1) bekezdésben megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, a tényállás alapos és hiánytalan felderítése érdekében valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyítékot feltárta.

A megismételt eljárásban a tanúk kihallgatása, valamint az orvosszakértő tárgyalási meghallgatása az eljárási törvény rendelkezéseinek betartásával történt.

Az elsőfokú bíróság ismertette mindazokat az okirati bizonyítékokat, amelyek az ügy eldöntése szempontjából releváns adatokat tartalmaznak, amivel eleget tett annak a követelménynek is, miszerint csak olyan bizonyítékot használhat fel és értékelhet, amelyet a tárgyalás anyagává tett.

A törvényszék által megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, a történeti tényállás kismértékben hiányos, illetve az okozott kárösszezszerősége tekintetében nem egyértelmű.

A Be. 351.§ (2) bek. b/ pontja szerinti részleges megalapozatlansági ok azonban a Be. 352.§ (1) bekezdés a/ pontja szerint az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető.

A másodfokú bíróság a történeti tényállást annyiban egészítette ki, hogy:

- a sértett **közvetlen** életveszélyes állapotba került (*orvosszakértő tárgyalási nyilatkozata 21./ jegyzőkönyv 6-7. oldal*);
- a sértettnek a vádlott által okozott 350.000 forintra becsült kárából a ténylegesen elvitt vagyontárgyak közül a tárgyszakértői véleményben nem szereplő élelmiszerek forgalmi értéke, illetve az aprópénz összege nem tisztázott. Ebből adódóan a szakvéleménnyel alátámasztott 323.775 forintos kárból a Nokia telefon és a Rolex felíratú óra lefoglalásával 5000 forint megtérült, így a meg térült kár összege: 318.775 forint.

A fenti kiegészítéssel a tényállás hiánytalan, minden tekintetben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, ezért megalapozottá vált, amely a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében alkalmas rá, hogy a felülbírálat során a másodfokú bíróság határozatát arra alapozza.

A törvényszék a bizonyítási eljárás során elemző részletességgel vizsgálta a sértett vallomásait és szavahihetőnek, előadását következetesnek ítélte.

A sértett tanúvallomásaiban valamennyi kihallgatásakor és az őt a kórházban meglátogató 1. számú tanúnak is támadójaként a terheltet jelölte meg, továbbá egybehangzó előadást tett a Rolex típusú óra megvásárlására, arra, hogy a vádlott 700-800 forinttal tartozott neki, továbbá, hogy senkinek nem adta el a 1. számú tanú által e célból nála hagyott telefont.

Semmilyen adat nem merült fel az eljárás során, amely magyarázatul szolgálna rá, hogy amennyiben a bűncselekményt más követte el, a tényleges elkövető helyett miért vádolná a sértett a cselekmény elkövetésével alaptalanul az általa határozottan felismert a vádlottat, akivel viszonyát barátinak mondta, s akitől kedvezőtlen anyagi körülményei miatt kártérítésre sem számíthat.

A sértett arról is egyezően nyilatkozott, hogy maga engedte be a lakásba a vádlottat, amit alátámaszt, hogy a helyszíni szemle során az ajtókon és a záracon erőszakos nyitásra utaló külső elváltozást, miként a lakásban kutatás nyomait sem rögzítették, amely - a tanúvallomásokkal együtt - azt valószínűsíti, hogy a sértett támadója általa ismert, a lakásban egyetértésével tartózkodó, az ottani viszonyokról tájékozottsággal bíró személy volt.

A támadás módját illetően a sértett minden alkalommal azt állította, hogy a vádlott leütötte őt, majd „most téged rabollak ki!” kijelentést tett, - s ezután csak hosszabb eszmélet-vesztéses állapot után hívott segítséget. A terhelt elkövetői mivoltát támasztja alá az a körülmény is, hogy őt korábban (az ítéletben 1./ alatt feltüntetett, pénzszállító sérelmére elkövetett) rablásért már valóban elítélték.

Az eltulajdonított tárgyak körét illetően annyiban volt a sértett következetes, hogy ékszerekről, készpénzről, telefonról és kevés élelmiszerről számolt be. Ekörben szükséges utalni arra, hogy a nyomban módosította a vallomását, amikor a vádlott által elvittnek vélt 10.000 forintot a lakásban megtalálta.

A vádlott védekezését a sértett perlekedő természetére, illetve a nála lakó albérlőkre vonatkozóan az 1. és 2. számú tanúk, valamint a megismételt eljárásban kihallgatott 3, 4. és 5. számú tanúk sem erősítették meg.

Az orvos szakértő tárgyalási nyilatkozataiban nemcsak azt támasztotta alá, hogy a sérülés folytán előállott oxigénhiányos állapot okozhatott a sértettnél a megelőző időszakra két-három hónapos emlékezetkiesést, hanem azt is, hogy az elkövető a sértett állapotából gondolhatott arra, hogy életét

vesztette, s így a későbbiekben sem fog rá terelődni a gyanú. Arra is kitért a szakértő, hogy csak a rendkívüli szerencsének tudható be, hogy a sértett életben maradt, mivel a hasonló sérülést elszenvedők általában nem élik túl a bántalmazást, valamint nagyobb mennyiségű alkohol elfogyasztása a sértettnél ugyancsak halálos következménnyel járó súlyos agygyomrást okozott volna.

Az elsőfokú bíróság a vádlott védekezésének vizsgálatakor figyelemmel volt az általa megismert bizonyítékok függvényében megváltoztatott vallomásaiban fellelhető ellentmondásokra.

A terhelt azt állította, hogy a letartóztatása előtt három nappal, szociális segélyből törlesztette a sértettnak az adósságát, akit megpofozott, mivel a tartozásánál több pénzt kért tőle. A sértett kifejezetten cáfolta, hogy pénteki napon a vádlott a lakásán járt volna. Ugyanakkor életszerűtlen is, hogy a 2010. február 26. napján felvett szociális segélyt, amiből egy hónapig kellett volna a megélhetését biztosítani, hogyan költhette el a vádlott pár nap alatt és miért kellett a 6. számú tanútól pénzt kérnie.

A 2010. március 2-i elfogásakor tőle lefoglalt szürke színű, kártya nélküli Nokia E60 típusú telefonról a nyomozás során nem tett említést, majd a tárgyaláson - a vásárlás pontos körülményeinek megjelölése nélkül - arra hivatkozott, hogy a sértettől két héttel korábban vásárolta. Ezt a telefont a sértett és az 1. számú tanú a nyomozás kezdetétől határozottan azonosították azzal a készülékkel, amelyet az 1. számú tanú egy héttel a bűncselekmény előtt a sértett lakásán hagyott, ahol egyébként a telefonhoz tartozó töltő is lefoglalásra került. A vádlott állítólagos telefonvásárlását olyan időpontra tette, amikor a telefon még nem állt a sértett rendelkezésére.

A 7. számú tanú vallomása látszott alátámasztani a vádlottnak azon védekezését, miszerint a vádbeli napot együtt töltötték és a terheltől lefoglalt pénz a tanútól származott. A vádlottal baráti viszonyban álló, korábban vele együtt fogvatartott, így érdektelennek nem tekinthető tanú vallomását azonban fenntartásokkal kell kezelni.

A vallomás gondosabb elemzéséből az állapítható meg, hogy bár a 7. számú tanú azt állította, hogy a vádlott első őrizetbe vétele idején, 2010. márciusában a környéken lakott, - maga cáfolta ezt, amikor a lakásba költözését későbbi időpontra (2010. júniusára, illetve 2011. januárjára) tette. Ezt meghaladóan a tanú arról is beszámolt, hogy a vádlott előadásából úgy értesült, hogy emberölés kísérlete miatt folyik ellene a nyomozás. Ezzel szemben 2010. március 3-i kihallgatásakor gyanúsítottként a terhelttel rablás büntetnének megalapozott gyanúját közölték, amit csak 2011. december 29-én módosítottak élet elleni bűncselekmény kísérletére. Ebből adódóan a 7. számú tanú vallomása nem volt alkalmas a vádlott védekezésének alátámasztására.

Az elsőfokú bíróság az általa teljes körűen beszerzett bizonyítékokat önmagukban és egymással összevetve is értékelte. Mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről rendkívül részletesen számot adott, indokolási kötelezettségének is messzemenően eleget tett. Nyomon követhetően és ellenőrizhető módon megindokolta, hogy egyes bizonyítékokat miért fogadott el, azokból milyen következtetést vont le és a megállapított tényeket mi alapján találta bizonyítottnak.

A bizonyítékoktól a tényálláshoz vezető következtetések során a hitelesnek elfogadott bizonyítékokkal összhangban, a logika szabályainak és hétköznapi gondolkodásnak megfelelő következtetésre jutott, amikor - a másként történés lehetőségét kizárva - azt állapította meg, hogy a vádbeli bűncselekményt kizárólag a vádlott követhette el.

A vádlott és a védő felmentésre irányuló fellebbezései - új bizonyíték hiányában - az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének olyan kritikái, amelyek a meglévő, már mérlegelt bizonyítékok újraértékelését és a terhelt védekezésének elfogadását célozzák. Az irányadó perrendi

szabályok szerint azonban - a megalapozott tényálláshoz kötöttség folytán - ez a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethet.

A törvényszék a másodfokon is irányadó megalapozott történeti tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére.

Egyetértett az ítéletábrá a törvényszék álláspontjával atekintetben, hogy Btk. 2.§-a alapján a bűncselekmény elkövetése után hatályba lépett büntetőtörvény a feltételes szabadságra bocsátást kizáró rendelkezése (2012. évi C. törvény 37.§ (2) ba/ pontja) miatt hátrányosabb, így visszaható hatálya nem érvényesülhet és a terhelten szemben az elkövetéskori törvényt indokolt alkalmazni.

A vádlott cselekményének minősítése megfelel az anyagi jogi rendelkezéseknek.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott, amikor eszméletlen állapotban sorsára hagyta a sértettet, alappal nem gondolhatott rá, hogy esélye van a túlélésre, vagyis a halálát kívánta. Egyenes szándék esetében az elkövető előre látja az eredmény bekövetkezésének elkerülhetetlenségét, valószínűségét vagy reális lehetőségét és az eredmény bekövetkezését kívánja, azaz célzatosan a tényállásszerű eredmény megvalósítására tör. A törvényszék egyenes ölési szándékra (Btk. 13.§ I. tétele) levont következtetése ekként helyes.

Abban is egyetértett a másodfokú bíróság a törvényszékkel, hogy a vádlott közvetlen anyagi előny megszerzésére irányuló ölési cselekménye nyereségvágyból elkövetettnek minősül. Ez esetben az elkövetés indoka és célja összefonódik, a nyereségvágy a célzatot és az indító okot is magában foglalja.

Az ítéletben 1-2./ alatt részletezett elítélések alapján a Btk. 137.§ 16./ pontja szerinti többszörös visszaesői személyi minősültség megállapítása ugyancsak törvényes.

A büntetés kiszabása körében a törvényszék a bűnösnek kimondott vádlottnál teljeskörűen feltárta a releváns bűnösségi tényezőket. Egybevetette a terhére és javára értékelhető körülményeket.

Az akár életfogytig tartó szabadságvesztéssel is fenyegetett bűncselekmény miatt a vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által meghatározott joghátrány inkább enyhe mint súlyos, figyelemmel a vádlott előéletére, a többszörös visszaesését megalapozón túli, erőszakos bűncselekmények miatti elítéléseire, az ellene folyó büntetőeljárások alatti elkövetésre, továbbá arra, hogy a kísérlet befejezett volt. A vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezés hiányában azonban a Fővárosi Ítéletábrá csak ennek megállapítására szorítkozhat.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása a vádlottnál feltétlenül indokolt, a törvényi maximumnak megfelelő mértéke arányos a szabadságvesztés tartamával.

Az elsőfokú bíróság törvényesen rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról és a feltételes szabadságra bocsátásról is.

A Fővárosi Törvényszék a lefoglalt bűnjelek sorsáról a törvénynek megfelelően határozott, amikor azok lefoglalását megszüntette és az értéktelen dolgok megsemmisítését rendelte el.

A kiadni rendelt bűnjelek közül a bűncselekménnyel összefüggésbe nem hozható mobiltelefont helyesen rendelte a vádlottnak kiadni, - tévedett azonban, amikor ugyanígy határozott a az 1. számú tanú tulajdonát képező telefontöltőt illetően is.

A Be. 155.§ (2) bekezdése értelmében a lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a bűncselekmény elkövetésekor a dolog tulajdonosa volt. Ezért a másodfokú bíróság -

egyvetértve az ügyészi indítvánnyal, - a törvényszék rendelkezését megváltoztatva a telefontöltőt az 1. számú tanúnak rendelte visszaadni, aki a tulajdonjogát kétségkívül igazolta.

Helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a Be. 335.§ (1) bekezdése értelmében a sértett magánfélként fellépő sértett polgári jogi igényéről, amikor a tényállás szerinti kár összegének megfizetésére kötelezte a terheltet, s ezt meghaladó kárigénye érvényesítésével a magánfelet egyéb törvényes útra utasította.

A bűncselekménnyel okozott kár összecszerűsége tekintetében azonban hibázott, amikor figyelmen kívül hagyta, hogy a tényállás szerint a vádlott által okozott, a tárgyszakértői véleménynek megfelelő 323.775 forintos kárból 5000 forint megtérült. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság a megítélt kártérítés mértékét 318.775 forintra helyesbítette.

A vádlott az eljárás során végig kétségbe vonta, hogy bűncselekménnyel kárt okozott volna a sértettnek, ezért az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy - az Itv. 58. § (1) bek. a/ pontja szerinti - mérsékelt eljárási illeték kiszabásának nem állnak fenn a törvényi előfeltételei.

A kártérítés összecszerűségének változásával azonban a polgári jogi igény kapcsán megfizetendő eljárási illeték mértéke is javításra szorult, ezt a másodfokú bíróság - az Itv. 3.§ (4) bekezdése szerint a kérelem előterjesztésekor irányadó - Itv. 42.§ (1) bek. a/ pontja szerint határozta meg.

Ekörben a törvény 74/A § (1) bekezdésében foglalt kerekítési szabály alkalmazásával (miszerint a lerovandó eljárási illeték összegénél az 50 forintot meghaladó összeget 100 forintra kell számolni) a másodfokú bíróság a megítélt polgári jogi igény után járó eljárási illeték összegét 19.100 forintra korrigálta.

Az elsőfokú bíróság indokoltan, összecszerűségében is pontosan kötelezte a vádlottat a büntetőjogi felelősségével összefüggésben, indokoltan felmerült bűnügyi költség megfizetésére, - azzal, hogy az eljárás megismétléséből adódó költség viselése alól (a Be. 403.§ (5) bekezdésének megfelelően) mentesítette őt.

Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek, ezért az ítéletábra - fenti a Be. 372.§ (1) bekezdésében írt változtatást meghaladóan - egyebekben az elsőfokú ítéletet a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetése óta előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámította a kiszabott szabadságvesztésbe, a Btk. 99. §-ának (1) bekezdésének megfelelően.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő közreműködése kapcsán felmerült bűnügyi költség megfizetésére a másodfokú bíróság - a Be. 381.§-ának (1) bekezdése alapján - kötelezte a vádlottat.

Budapest, 2015. március hó 5. napján

Dr. Nehrer Péter sk.
a tanács elnöke

Dr. Sebe Mária sk.
előadó bíró

Dr. Halász Etelka sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember hó 30. napján kelt 26.B.230/2014/21. számú ítélete a vádlottal szemben a Fővárosi Ítéletábra mint másodfokú bíróság 3.Bf. 384/2014/8. számú ítéletével 2015. március hó 5. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2015. március hó 5. napján

Dr. Nehrer Péter sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő